

*Gefascineerd
door de natuur*

Ditte Merle, schrijfster met een hart voor dieren

Voor wie het nog niet wist: Ditte Merle houdt van beesten. Bij de ontvangst in haar Landgraafse huis wordt direct al het eerste bewijs geleverd. In de hal balanceert een levensgroot roze nijlpaard heel knap op de achterpoten. Welkom, lijken de ondeugende oogjes te zeggen. En zo voel ik me ook - van harte welkom. Niet in de laatste plaats door de stralende blik en gastvrije houding van Ditte zelf. Na wat klopjes en aaitjes voor de roze kunstkolos neemt ze me verder mee het huis in. Naar de keuken voor thee met versnaperingen - gauw maak ik een ontdekkingstochtje door de woonkamer: de roep van de strakbelijnde meubels met accenten in vrolijke knalkleuren kan ik eenvoudigweg niet weerstaan - daarna gaat het naar de werkkamer. Opnieuw kom ik ogen te kort. Veel barstensvolle boekenkasten en ditjes en datjes: zelfgenaaide duizendpoot, glanzende paardenschedel (niks engs of vies aan), slapende wijngaardslakken - ach, je weet wel, gewoon van die persoonlijke zaken die een ruimte tot leven brengen. En intussen kletsen Ditte en ik allebei honderduit. Totdat ik me herinner in welke hoedanigheid ik ook al weer gekomen was. Tja. Er is werk aan de winkel. Wat volgt is een heus en reuze gezellig interview.

*D*itte Merle (Amsterdam, 1951) is auteur van een indrukwekkende lijst boeken en boekjes voor kinderen. Al die boeken gaan over beesten en beestjes. Ditte schrijft non-fictie. Dat wil zeggen dat alles wat ze schrijft waar is. Ze houdt zich strikt aan de feiten. En die feiten schrijft ze zo aantrekkelijk - je zou bijna zeggen zo smeug mogelijk op. Hetgeen wonderwel lukt. Uit Wild verliefd, alles over liefde en seks bij dieren, Dittes jongste boek dat dit jaar uitkwam: 'Seks is vaak geen lolletje. Pikkies raken in de knel of breken af. Au! Vrouwtjes worden afgerammeld en toetgekeld. Help! Er vallen zelfs doden en gewonden. Dat komt allemaal door die eigenwijze zaadjes en eitjes. Die moeten bij elkaar komen. Maakt niet uit hoe. Als ze samen maar een feestje kunnen bouwen!' Dat Dittes schrijfstijl aanslaat blijkt wel uit de bekroningen die haar werk ten deel

gefallen zijn; vakjury's kenden haar al tweemaal een Vlag en Wimpel toe en eenmaal zelfs een Zilveren Griffel!*

TIEN MILJOEN DIERSOORTEN

Waarom is de schrijfster zo gefascineerd door 'haar' onderwerp? Ditte: "Ik ben opgegroeid in de stad. Maar op mijn zesde gingen we in een nieuwe wijk wonen. Daar had je veel groen. Kon je lekker door velden rennen en met je neus boven slootjes hangen. Ook gingen we vaak kamperen. Mijn vader was van socialistische huize, het buitenleven hoorde daarbij. Elke zomer vierden we wekenlang vakantie in Bakkum. Zo kreeg ik de liefde voor de natuur van huis uit mee." Met oprechte verwondering: "Als je bedenkt dat er misschien wel 10 miljoen diersoorten bestaan, een onvoorstelbaar aantal. En al die soorten zijn anders, dat intrigeert me enorm."

ZWAAIEND MET EEN WORM

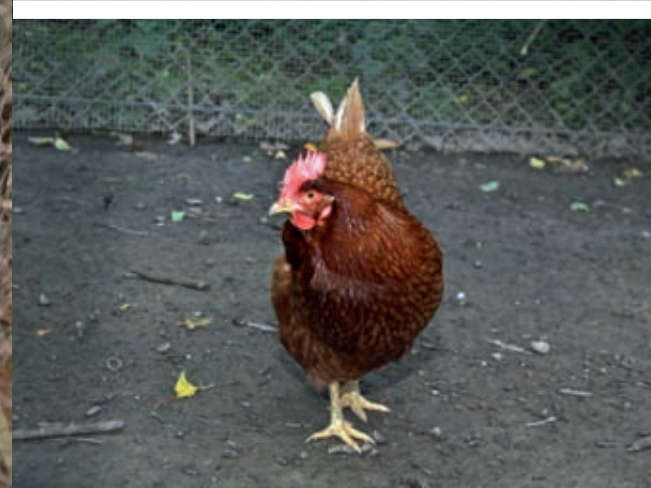
Ditte verliet de hoofdstad toen ze negentien was en trouwde. Zij en haar man kwamen in Friesland terecht. “We woonden op het platteland. Ik begon een moestuin en hield allerlei beesten.” Opgetogen: “Voor het eerst zag ik hoe een ei uit een kip d'r kont kwam!” In Friesland volgde Ditte de pabo. Daarna verhuisden zij en professor Aap - onder die benaming presenteert Ditte haar echtgenoot aan de lezers van haar website - naar Noord-Brabant. Ze gaf er les aan basisschoolleerlingen en besteedde ruim aandacht aan natuuronderwijs. “Kinderen kwamen vaak aanzetten met allerlei bestjes. Zwaaierend met een worm vlakbij het gezicht van de juf om te kijken hoe die reageert.” Ditte lacht bij de herinnering. “Deze juf vond dat leuk.”

Om de kinderen beter te informeren, zocht ze in bibliotheken naar geschikte beestenboeken. “Voor de middenbouw was niets voor handen. En toen dacht ik: weet je wat, ik ga zelf schrijven. Ik begon met verhaaltjes over pissebedden, wormen, spinnen - het kleine beestenspul. Daar zijn veel kinderen dol op en ik ook.”

DE RAT

Ze stuurde haar eerste schrijfsels naar uitgeverijen. “Ik had vrij snel beet. De uitgever vroeg of ik boekjes voor de serie Mini Informatie wilde schrijven. De rat was het allereerste boekje dat uitgegeven werd. Dat was in 1985. Ik was er superblij mee.” Werken in opdracht, Ditte doet het nog steeds. “Je pluist zo'n beest helemaal uit en puzzelt met woorden; je zit vast aan het gebruik van één-, hooguit tweelettergrepige woorden en je bent gebonden aan een bepaalde zinslengte. Leuk om te doen.”

Een jaar na De rat werd Dittes vrije werk voor het eerst uitgegeven. Een viertal verhalen werd gebundeld in een boekje. Nu wist ze niet meer van ophouden. Uiteindelijk stopte ze met het geven van onderwijs, werd hoofdredacteur van Natuur aan de basis (tijdschrift voor leerkrachten basisonderwijs/pabo-studenten), schreef artikelen voor diverse jeugdbladen, verzorgde krantencolumns en maakte lesmateriaal. Negen jaar later zette ze een nieuwe stap. “Het liefst maak ik boeken en doe ik een klein beetje redactiewerk.” Vandaar dat tegenwoordig zowat al haar tijd opgaat aan haar auteurschap. Een aantal uren echter ruimt ze in voor een Limburgs tijdschrift; samen met haar man woont Ditte alweer heel wat jaren in het zachte zuiden. “Ik ben redactielid van het Limburgs Landschap, het tijdschrift van de gelijknamige stichting. Voor elke

uitgave maak ik de kinderbijlage: een natuurboekje met opdrachten en een thema dat past bij het seizoen. Ook doe ik de boekenrubriek; telkens bespreek ik vier boeken die - uiteraard - de natuur als onderwerp hebben.”

RUSTIG EEN UURTJE IN DE KIPPENREN

Maar meer over haar auteursbestaan. Ditte vertelt dat ze voordat ze aan het schrijven slaat, gedegen onderzoek pleegt. “Ik wil alles weten wat er te weten valt. Ik lees boeken, doe literatuuronderzoek en praat met deskundigen en wetenschappers. En ik observeer. Van kijken naar dieren steek je veel op. Ik kan rustig een uurtje in de kippenren zitten. Ook schrijf ik graag over mensen (*Lekker bekkie!* en *Lekker vies!* M.L.). Dat zijn ook dieren.”

De deurbel gaat. Fotograaf Jean-Pierre is gearriveerd. Speciaal voor hem geeft Ditte twee observatiebeestjes - de eerder genoemde wijngaardslakken - een verfrissende douche. In de tuin wordt de fotosessie voortgezet. Het grote en kleine grut dat daar leeft - van de geiten Mekkie en Betsie tot de kikkers in de vijver - het mag allemaal op de foto.

Terug in huis pikt Ditte de draad van het gesprek op. “Ik trek regelmatig het land in om lezingen te geven en scholen te bezoeken. Tijdens die bezoeken houd ik het voorlezen beperkt. Ik hou van interactie en kom met allerlei spullen aanzetten. Bij het Boerenbeestenboek horen een gevulde, plastic handschoen en een emmer. Mogen de kinderen melken. En bij *Lekker bekkie!* laat ik een flinke handboor zien.” Ze kijkt vervaarlijk. “Dat boek gaat over holle kiezen, hazentanden, kromme beugels, enge boren en klepperende kunstgebitten.” Even later: “Vaak mag m'n duizendpoot mee. Die laat ik van alles zeggen. Gaan we met z'n allen pootjes tellen. Voorleesstukjes uit *Lekker vies!* bewaar ik voor het laatst. Want daarna zijn kinderen helemaal door het dolle en kun je niets meer met ze aanvangen!” Uit *Lekker vies, alles over drupneuzen, stinktenen, smeeroeren, zweethanden en meer van die dingen*: ‘Soms zijn het weinig scheetjes die niet stinken. Maar krijgen ze (de bacteriën in je dikke darm, M.L.) bonen van je te eten of ui of kool, dan is het feest. Met trompetten en trossels. Van dat feestmaal laten zij heel veel scheetjes. En die stinken ook nog.’ Ditte: “Je krijgt van die leuke reacties. Een jongetje zei eens dat zijn moeder zich afvroeg wie er zulke vieze boeken schrijft. Ze is of heel knap, of heel lelijk, had het jongetje bedacht. Ik was natuurlijk benieuwd naar het uiteindelijke oordeel. “En?” vroeg ik. “Er tussenin,” vond-ie.” Uit Dittes onbedaarlijke lach blijkt dat zij de gesprekjes met haar

publiek bijzonder waardeert. En dat is mooi, want met de kinderboekenweek in het verschiet - een (ruime) week waarin Ditte veelvuldig op bezoekerspad gaat - mag ze zich ongetwijfeld verheugen op leuke, nieuwe voorvallen met heel veel lezers en lezertjes. ■

Tekst: Marian Louwers schrijfkamer.nl

Fotografie: Focuss 22

Kinderboekenweek

Kinderboekenweek bestaat al 55 jaar! Dit keer duurt het landelijk festijn van woensdag 7 tot en met zaterdag 17 oktober. Elf dagen feest onder het motto: Aan tafel! - eten en snoepen in kinderboeken. Jan Paul Schutten, winnaar van de Gouden Griffel 2008 is met De wraak van het spruitje verantwoordelijk voor het Kinderboekenweekgeschenk. Op dinsdagavond 6 oktober gaat het feest van start met het Kinderboekenbal. Dan worden ook de winnaars van de Gouden Griffel 2009 - dé prijs (in vijf categorieën) in kinderboekenland - bekendgemaakt.

Kinderboekenweek is een initiatief van de Stichting Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek (CPNB). De stichting is opgericht door boekverkopers en uitgevers. In nauwe samenwerking met bibliotheken en onderwijs krijgen de festiviteiten ieder jaar opnieuw vorm. Bij de organisatie en uitvoering zijn uiteraard ook boekenwinkels betrokken. Nicole Kleinen van Kinderboekenwinkel de kleine Tovenaar in Roermond-Maasniel (een van de twee kinderboekenwinkels die Limburg rijk is - de andere is Kinderboekwinkel de Boekenwurm in Maastricht) zegt over de jaarlijks terugkerende oktoberdrukke in haar woonplaats: "Het zijn hartstikke gezellige dagen: Auteurs bezoeken scholen. In de schouwburg wordt gesigeneerd. Er is een theateervoorstelling. Ook hebben we een open podium; een bijzondere manier voor kinderen om hun schrijfbambities te openbaren. Ouders en opa's en oma's komen graag kijken en luisteren. De activiteiten die plaatsvinden passen natuurlijk bij het thema. De komende kinderboekenweek bijvoorbeeld mogen kinderen cakejes versieren in TheaterHotel de Oranjerie." Maar op meer plaatsen is het smullen geblazen. Zo kunnen kinderen in De kleine Tovenaar deelnemen aan een workshop bonbons maken. Het zal duidelijk zijn: binnenkort worden overal in het land, en dus ook overal in de provincie Limburg, kinderen op aansprekende en aanstekelijke wijze tot lezen aangezet.

- 2000** Vlag en Wimpel voor Het boerenbeestenboek
- 1998** Vlag en Wimpel voor IJsberen en andere draaikonten in de dierenruin
- 1997** Zilveren Griffel voor Wat vliegt daar? Wat kruipt daar? Wat prikt daar?

